

เรื่อง การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุม”

ข้อเท็จจริง/ประเด็นปัญหา :

๑. หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) จำนวน ๑๐ ฉบับ ของบริษัท ส จำกัด ออกตามโครงการเดินสำรวจฯ โดยไม่แจ้งการครอบครอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ตามมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคสอง (๒) ก่อนการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุม” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๐๗ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

๒. โฉนดที่ดิน จำนวน ๑๓ ฉบับ ออกโดยอาศัย น.ส. ๓ ก. ซึ่งออกตามโครงการเดินสำรวจฯ โดยไม่แจ้งการครอบครอง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ตามมาตรา ๕๘ ทวิ วรรคสอง (๒) ภายหลังการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุม” รองอธิบดีซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายจึงได้มีคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๑๐๒๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน คณะกรรมการสอบสวนฯ เสียข้างมาก มีความเห็นว่า ไม่สมควรเพิกถอนโฉนดที่ดินทั้ง ๑๓ ฉบับ โดยให้เหตุผลว่า ข้างรังวัดกรมป่าไม้ ได้ตรวจขีดเขตและลงชื่อรับรองเขตป่าไม้ไว้ในระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (ระวาง น.ส. ๓ ก.) ว่าที่ดินทั้ง ๑๓ แปลง ไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ส. ๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ให้อธิบดีกรมที่ดินดำเนินการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. (ตามข้อ ๑) และโฉนดที่ดิน (ตามข้อ ๒) ตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เนื่องจากเอกสารสิทธิดังกล่าวออกในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุม”

ข้อกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง :

๑. ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๘, ๕๘ ทวิ และ มาตรา ๖๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวน และการพิจารณาเพิกถอนหรือแก้ไขการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม หรือการจดทะเบียนเอกสารรายการจดทะเบียนโดยตลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓

๓. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๕ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕

๔. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐

ผลการพิจารณา :

๑. น.ส. ๓ ก. จำนวน ๑๐ ฉบับ ของบริษัท ส จำกัด ออกตามโครงการเดินสำรวจฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ก่อนการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุม” ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๐๗ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาให้เป็นที่ยุติว่า น.ส. ๓ ก. ดังกล่าวได้ออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร และไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อดำเนินการเพิกถอน น.ส. ๓ ก. ดังกล่าว กรมที่ดินได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด หากศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นประการใด กรมที่ดินจะได้ดำเนินการตามคำสั่งหรือคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดต่อไป

๒. โฉนดที่ดินทั้ง ๑๓ ฉบับ ออกโดยอาศัยหลักฐาน น.ส. ๓ ก. ซึ่งออกตามโครงการเดินสำรวจฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยไม่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครอง ภายหลังการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาหวง และป่ากระชุม” การออก น.ส. ๓ ก. ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงต้องห้าม ตามมาตรา ๕๘ และ ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๔๙๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น น.ส. ๓ ก. ดังกล่าว จึงออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นผลให้โฉนดที่ดินซึ่งออกโดยอาศัยหลักฐาน น.ส. ๓ ก. เป็นโฉนดที่ดินที่ออกไปโดยคลาดเคลื่อนและไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย แต่เนื่องจากคณะกรรมการสอบสวนฯ เสียความเห็นว่า ไม่สมควรเพิกถอนโฉนดที่ดินทั้ง ๑๓ ฉบับ โดยให้เหตุผลว่า ช่างรังวัดกรมป่าไม้ ได้ตรวจขีดเขตและลงชื่อรับรองเขตป่าไม้ไว้ในระหว่างสำหรับออก น.ส. ๓ ก. ว่าที่ดินทั้ง ๑๓ แปลง ไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกรมที่ดินได้พิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตำแหน่งที่ดินของโฉนดที่ดินทั้ง ๑๓ ฉบับ ว่าอยู่นอกหรือในเขตป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวเป็นสาระสำคัญว่า น.ส. ๓ ก. ออกในเขตที่ดินของรัฐหรือไม่นั้น จะต้องยึดถือแผนที่ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๐๗ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามระวางแผนที่เพื่อการออกโฉนดที่ดิน (ระวาง ยู ที เอ็ม) ซึ่งกรมป่าไม้ ได้ถ่ายทอดและรับรองแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติลงในระวางแล้ว และเมื่อนำข้อมูลตำแหน่งแปลงโฉนดที่ดินซ้อนทับลงบนระวางโดยใช้โปรแกรมภูมิสารสนเทศแล้ว ปรากฏว่าตำแหน่งที่ดินตามหลักฐานโฉนดที่ดิน จำนวน ๑๐ ฉบับ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาหวง และป่ากระชุม” ทั้งแปลง โฉนดที่ดินทั้ง ๑๐ ฉบับดังกล่าว จึงออกไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รองอธิบดีซึ่งอธิบดีกรมที่ดินมอบหมายจึงได้มีคำสั่งเพิกถอนโฉนดที่ดินตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ส่วนโฉนดที่ดินอีก ๓ ฉบับ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าย่านยาว ป่าเขาหวง และป่ากระชุม” บางส่วน จึงได้แจ้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้จัดทำรูปแผนที่ต่อท้ายคำสั่งแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ในโฉนดที่ดินทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว ส่งให้กรมที่ดินเพื่อประกอบการพิจารณาออกคำสั่งแก้ไขเนื้อที่และรูปแผนที่ในโฉนดที่ดินตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป

(หนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๖.๒(๒)/๒๔๑๓๑ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง การเพิกถอนโฉนดที่ดินแจ้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

.....

สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
กรมที่ดิน